

PEDAGOGISEN TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

PEDAGOGISEN TOIMINNAN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Ia-Sofia Hyvärinen

4.11.2025

TUNNIN SISÄLTÖ

- Aloituskeskustelu
- Luento-osuus pedagogisen toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä
 - Arvioinnin tasot
 - Arvioinnin ja kehittämisen merkitys
 - Arviointi ja kehittäminen käytännössä
- Pistetyöskentely pienryhmissä

OPPITUNNIN TAVOITTEET

1. Hahmottaa, millä eri tasoilla pedagogista toimintaa arvioidaan (kansallinen, järjestäjä/yksikkö, ja yksilötaso).
2. Ymmärtää arvioinnin merkitys pedagogisen toiminnan laadun ja kehittämisen kannalta.
3. Tunnistaa, miten pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen näyttäytyvät omassa työssä.

MITÄ ARVIOINTI ON? - KESKUSTELUTEHTÄVÄ

- Keskustelkaa pareittain:
 1. Mitä sinulle tulee mieleen sanasta ”arviointi”?
 2. Millaisia kokemuksia sinulla on arvioinnista opinnoissasi tai työssäsi?
 3. Onko arviointi mielestäsi enemmän arvostelua vai kehittämistä?
Miksi?
- Valmistautukaa jakamaan koko ryhmälle ydinajatus keskustelustanne.

7.1

PEDAGOGISEN TOIMINNAN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

- ”Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen.”
(Opetushallitus, 2022, s. 72)
- Arvioinnin tavoitteena on:
 - Kehittää varhaiskasvatuksen laatua.
 - Parantaa lasten kehityksen ja oppimisen edellytyksiä.
 - Varmistaa varhaiskasvatussuunnitelman toteutuminen.
- Arviointi tukee jatkuvaa kehittämistä kaikilla arvioinnin tasoilla.

ARVIOINNIN TASOT

Kansallinen taso:

Karvi (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus)

Opetushallitus

Järjestäjä- ja yksikkötaso:

Kunta

Yksilötaso:

Lapsen taso eli lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisen arviointi

→ Kaikilla tasoilla arvioidaan ja kehitetään toimintaa, mutta arvioinnin painotukset vaihtelevat.

KANSALLISEN TASON ARVIOINTI

- Kansallisella tasolla arvioidaan koko Suomen varhaiskasvatuksen laatua ja kehittämistarpeita.
- Tarkoitus ei ole arvioida yksittäisiä päiväkoteja vaan tukea kuntia ja varhaiskasvatuksen järjestäjiä laadunhallinnassa.
- Arvioinnista vastaa esimerkiksi Kansallisen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) ja Opetushallitus.
- Tavoitteena on:
 - Kehittää varhaiskasvatusta paikallisesti ja valtakunnallisesti.
 - Turvata tasalaatuinen ja laadukas varhaiskasvatus kaikille lapsille Suomessa.
 - Tukea järjestäjiä ja yksiköitä oman toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.
 - Tuottaa luotettavaa tietoa kehittämisen tueksi.

JÄRJESTÄJÄ - JA YKSIKKÖTASON ARVIOINTI

- Varhaiskasvatuksen järjestäjä seuraa ja arvioi säännöllisesti varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista.
- Arviointimenetelmistä päätetään järjestäjä- ja yksikkötasolla.
- Arviointitulokset julkaistaan ja niistä tiedotetaan päättäjille, huoltajille ja henkilöstölle.
- Lapsille, huoltajille ja henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus osallistua arviointiin.
- Henkilöstön säännöllinen itsearviointi on keskeinen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.
- Arvioinnin kohteita voivat olla:
 - Henkilöstön ja lasten vuorovaikutus
 - Lapsiryhmän ilmapiiri
 - Pedagogiset työtavat ja toiminnan sisältö
 - Oppimisympäristöt
 - Lapsen tuen toteutuminen

JÄRJESTÄJÄTASON ARVIOINTI (KUNTA TAI PALVELUN TUOTTAJA)

- Tavoite: seurata ja kehittää varhaiskasvatuksen laatua koko kunnassa tai palveluverkossa.
- Laaditaan ja päivitetään kunnan varhaiskasvatussuunnitelma sekä arvioidaan sen toteutumista.
- Kerätään palautetta huoltajilta, henkilöstöltä ja lapsilta esim. kyselyillä
 - Mm. asiakastyytyväisyyskysely perheille, työhyvinvointikysely henkilöstölle
- Julkaistaan arviointitulokset kunnan verkkosivuilla.

YKSIKKÖTASON ARVIOINTI (PÄIVÄKOTI)

- Tavoite: kehittää arjen pedagogiikkaa ja toimintakulttuuria.
- Toteutetaan käytännön arviointia osana päivittäistä toimintaa.
 - Esim. Henkilöstö arvioi säännöllisesti omaa toimintaansa, kuten vuorovaikutusta ja oppimisympäristöjä.
- Kehitetään laatua henkilöstön itsearvioinnin ja palautteen pohjalta.
- Mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallistuminen arviointiin.
 - Esim. huoltajilta kerätään palautetta lasten vasu-keskusteluissa.

YKSILÖTASON ARVIOINTI (LAPSI)

- Tavoite: arvioida lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista ja tukea lapsen kehitystä, oppimista sekä hyvinvointia.
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma:
 - Arvioidaan ennen uuden vasun laadintaa tai päivittämistä.
 - Laaditaan yhdessä lapsen, huoltajan ja henkilöstön kanssa.
 - Kertoo, miten sovitut tavoitteet ja toimintatavat ovat toteutuneet arjessa.
 - Sisältää lapsen tuen toteutumisen arviointia.

TAUKOJUMPPA

<https://www.youtube.com/watch?v=D7nzytBohG4>

PEDAGOGISEN TOIMINNAN ARVIOINNIN MERKITYS VARHAISKASVATUKSESSA

- Miksi arviointi on tärkeää varhaiskasvatuksessa?
 - Arviointi auttaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä ymmärtämään, miten toiminta tukee lasten kasvua, oppimista ja hyvinvointia sekä miten toimintaa voidaan kehittää.
 - Arvioinnin avulla varmistetaan, että toiminta vastaa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja on laadukasta.
 - Arviointi auttaa löytämään vahvuuksia ja kehittämiskohteita omasta työstä, tiimistä ja yksiköstä.
 - Arviointi tukee tiimin yhteistyötä, yhteistä suunnittelua ja oppimista.
- ➔ Kun omaa toimintaa arvioidaan, varmistetaan, että jokainen lapsi saa parhaat edellytykset kasvaa ja oppia turvallisessa ympäristössä.

MITEN ARVIOINTI NÄKYY TYÖELÄMÄSSÄ?

- Lasten toiminnan havainnointi
 - Lasten leikkien, vuorovaikutuksen ja oppimisen havainnointi ja havaintojen jakaminen tiimin kanssa.
 - Esim. havainnointilomake
 - Tiimikeskustelut
 - Yhdessä keskustelu, mikä toimii ja mitä voisi tehdä toisin.
 - Itsearviointi
 - Oman ammatillisen toiminnan reflektointi
 - Yksikön arviointiin osallistuminen
 - Esimerkiksi arviointipäiviin tai kehittämiskeskusteluihin osallistuminen, palautekyselyihin vastaaminen
- Arviointi ei ole vain ”raportointia” vaan jokapäiväistä ammatillista ajattelua. Jokainen havainto, keskustelu ja suunnitteluhetki on osa pedagogista arviointia.

KESKUSTELUPISTETYÖSKENTELY

- Jakaudutaan pienryhmiin.
- Tarkoituksena on kiertää ryhmän kanssa keskustelupisteillä.
- Jokaisella pisteellä on eri teema, josta keskustellaan ja kirjataan ajatuksia ylös.
- Tavoitteena ei ole löytää ”oikeaa” vastausta vaan pohtia yhdessä ja jakaa kokemuksia.
- Merkistä siirrytään seuraavalle pisteelle.
- Lopuksi yhteinen purku: Jokainen ryhmä esittelee yhden pisteen keskeiset oivallukset.

Y H T E E N V E T O

- Pedagogisen toiminnan arviointi on:
 - Jatkuva prosessi
 - Kaikkien yhteinen tehtävä
 - Kehittämisen väline
 - Osallistavaa
- Pedagogisen toiminnan arvioinnin tavoitteena on laadukas, lapsen hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista tukeva varhaiskasvatus.
- Arvioinnin avulla nähdään, mitä tehdään hyvin ja mitä voisi kehittää.
- Arviointi ei ole arvostelua vaan yhteistä oppimista ja kehittymistä.
- Kehittäminen tapahtuu vähitellen arjessa.
- Laadukas varhaiskasvatus rakentuu, kun jokainen työntekijä arvioi ja kehittää omaa työtään yhdessä muiden kanssa.